

ANYANYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2006. február 2. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ügyelj a megfelelő időbeosztásra és a külalakra! Tollal dolgozz! A megoldásra összesen 45 perced van. Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

---

1. a) Állítsd helyre a magánhangzók rendjét az alábbi mondatban, és írd le a megfejtést!

a	
b	
c	

I linik nigy libi vin, migis migbitlik.

.....

- b) Húzd alá, hogy miért lehet humoros a Vidor Miklós művéből való szöveg!

*„Roppant bottal
koppantottam
szöcském csacskán
szökkent,
papnadrágban
kappant fogtam,
macskám fecskét
hökkent.”*

értelmetlen – nyelvtörő a szöveg – távoliak a rímek – meghökkentő a szójáték

- c) „Add össze” az alábbi szavakat úgy, hogy egy fűszernövény nevét kapd!

hüvelyes növény + a vérkeringés csatornája = ...

2. Írj egy-egy mondatot az alábbi szavakkal, szókapcsolattal!

a	
b	
c	
d	

a) **kapcsolataim** – .....

.....

b) **kapcsoltam** – .....

.....

c) téves **kapcsolás** – .....

.....

d) táv**kapcsolás** – .....

.....

3. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, amely az Illem, etikett, protokoll című könyv alapján készült!

a	
b	
c	
d	
e	

A mobiltelefon használatának alapszabályai

A mobiltelefon használatához a hagyományos telefon használati szabályain **túlmenően** a következő illemszabályokat lehet ajánlani:

- Udvarias megkérdezni, hogy a hívott fél az adott időpontban tud-e mobilon beszélni (nem vezet-e, nincs-e tárgyaláson, előadáson stb.). Ha a hívott félnek az alkalom nem megfelelő, nyugodtan ígérhet visszahívást, vagy kérhet újabb hívást egy megadott időpontban.
- Ha mobilon beszélgetünk, akkor **többnyire** társaságban, illetve mások jelenlétében vagyunk, esetleg utcán, tömegközlekedési eszközön vagy gépkocsiban. Mondanivalónk aligha tartozik a társaságra, a tárgyalópartnerekre, az éttermi vendégekre, az utca járókelőire. Ezért beszéljünk halkán és csak a legfontosabbokról.
- Tárgyaláson, konferencián a mobilt ki kell **iktatni**. Ha fontos üzenetet várunk, választhatjuk a **rezgő üzemmódot**. Ha meg akarjuk hallgatni a hívót, menjünk ki a megbeszélésről, szükség esetén (kis társaságban) kérjünk elnézést.
- Egyértelműen ki kell kapcsolni a mobiltelefont ünnepeken, színházban, hangversenyen, moziban, vallási és egyéb rendezvényeken.
- A mobiltelefon használatát gépkocsiban (vezetés közben) a biztonság érdekében a jogszabályok tiltják. Használhatunk azonban engedélyezett kihangosító berendezést.

Vannak ma már ún. **multifunkcionális** készülékek is, amelyek a hagyományos funkciókn túl képfelvételeket készítenek, képeket továbbítanak, illetve az interneten tudunk velük szörfözni.

A személyiségi jogokat sérti, aki nem az érintett beleegyezésével készít és továbbít felvételeket. Aki állandóan mobiljával van elfoglalva, az érdektelenséget mutat a rendezvény és a társaság iránt.

Értelmezd a szöveg alapján a következő kifejezéseket, illetve mondatot, majd írd át a köznap nyelvhasználatnak megfelelően!

a) „**többnyire** társaságban vagyunk”: .....

b) „ki kell **iktatni**”: .....

c) „szabályain **túlmenően**”: .....

d) „választhatjuk a **rezgő üzemmódot**”: .....

.....

e) „Vannak ma már ún. **multifunkcionális** készülékek is.”:

.....

4. a) Írj három rokon értelmű szót a **fecseg** igéhez!

.....

b) A felsoroltak közül húzd alá a mondat jelentését!

„Nekem beszédes költőpéldák némák”.

- A) Sokbeszédűek a költők.
- B) Vannak csendes szóbeli költői megnyilatkozások.
- C) A mindenki által ismert, fontos költőket sem utánzom.
- D) Nem mond semmit senki nekem.

c) Fogalmazd meg egy mondatban, hogy milyen a **beszédes** ember!

.....

.....

5. a) Húzd alá, hogy milyen hangulatot közvetít az alábbi szöveg, amely az anyanyelvünkről szól!

„...*áldott a szív, mely kigondolá,
Áldott a nép, mely érte áldozott,
Áldott a szellem, mely fönntartja ezt,
S áldott a hon, melynek szolgálni fog.*”

meghitt – közömbös – bizalmas – ünnepélyes – népies

b) Húzd alá, hogy milyen költői eszközökkel fejezi ki az általad jelzett hangulatot a költő!

emelkedett szóhasználat – metafora – hasonlat – megszemélyesítés – kicsinyítés

a	
b	
c	

a	
b	

6. Figyeld meg az alábbi képverset!

a	
b	
c	

*Az én
 apám
 olyan erős
 nincs erősebb
 nála senki*
*e
 g
 y
 zsák*
*búzát vállára vesz
 teli vödörrel víz
 vizet, lovak közé is
 mer menni, s nem fél
 még a sötétől sem
 az én apám olyan
 erős*
*n e
 i r
 n ő
 c s
 s e*
n á l a   b b s e n k i

a) Hogyan erősíti a kép a szöveg „láttató” erejét? Húzd alá a megfelelő választ!

- A) A láb és a fej ugyanazokat a szavakat ismétli, ezzel hangsúlyozza a mondandót.
- B) Rövidebb szavakat hosszabbakkal variál a költő.
- C) A fej és a törzs szavai kifejtik a mondanivalót.
- D) Köznyelvi szavakkal egyszerű mondatokat fogalmaz, hogy érthetőbb legyen.
- E) A gyerek naiv rajzával szemben áll a szöveg határozottsága.

b) Milyen képi eszközökkel utal a költő az apa testi erejére, bátorságára?

.....

c) Hogyan fejezi ki a képvers a gyermeki megnyilatkozás egyszerűségét?

.....

7. Fejtsd meg, hogy melyik fogalomról olvasol a bekeretezett szövegben!

a) Írd ide! .....

Hosszú számítási műveletek gyors elvégzésére, adatok tömegének feldolgozására való, elektronikus berendezés, ami egy alapgépből, egy látómezőből és egy mozgatható, irányításra szolgáló kisebb egységből áll.

b-c) A fenti példához hasonlóan fogalmazd meg, hogy mi a **telefonkagyló**!

.....

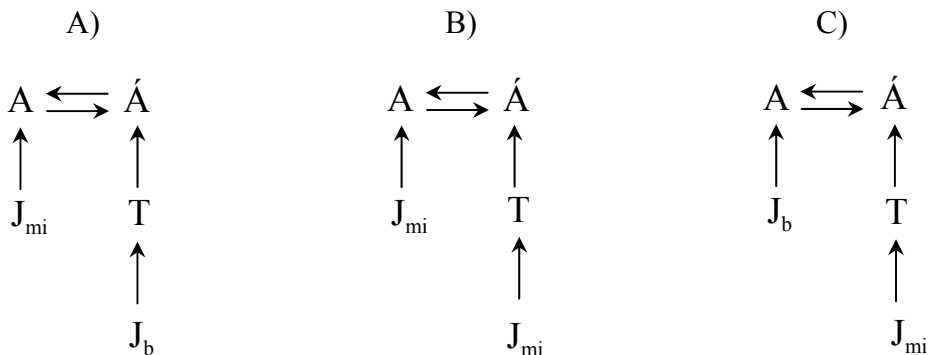
.....

.....

8. Elemezd a mondatot a mondatrészek aláhúzásával!

Kata anyukája telefonos üzenetet hagyott.

Karikázd be annak az ábrának a betűjelét, amelyik a megadott mondathoz tartozik!

9. Válaszd ki, melyik a helyes írásmód! Karikázd be minden sorban a megfelelőt!

a)	Babits-csal	Babitssal	Babitscsal
b)	Kodály-lyal	Kodálllyal	Kodályjal
c)	Sas hegy	Sashegy	Sas-hegy
d)	Bernadettel	Bernadett-tel	Bernadet-tel
e)	Vassal	Vasssal	Vass-sal
f)	Baloghgal	Balogh-gal	Baloghhal

10. Válassz az **A), B), C)** témák közül kettőt, és alkoss három-négy mondatos szövegeket!

A) Írj egy **érvelést** a mobiltelefonról, amelyben az öcsédet/húgodat arról győződ meg, hogy teljesen felesleges ez neki!

Figyelj, ...!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B) Írj egy **naplórészletet**, amelyben átgondolod, hogyan változtatta vagy változtatná meg az életed a mobiltelefon használata!

Kedves Naplóm!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C) Írj egy **levelet** az „ABC Telefontársaságnak”, amelyben szóvá teszel valami hibát, amit szeretnél, ha mielőbb orvosolnának!

Tisztelt .....!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Végül írf egy-két mondatos SMS-t, **rövid üzenetet** haza, hogy miként érezted magad a feladatlap megírása alatt és most, hogy a végére értél!

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	
k	
l	
m	